

Luisteren is meer dan horen

17/03/2011 | Marcel Schmeier M SEN | www.onderwijsgek.nl

Kijkt u dat wel eens? Het programma '24 uur met . . .' van de VPRO? Hierin wordt Wilfried de Jong 24 uur met een gast opgesloten in een ruimte. Ze eten, drinken en slapen samen en weten allebei niet wat de tijd is. Na 24 uur gaat er een zoemer en is het programma afgelopen.

Het mooie van het programma is dat een gast zich van een andere kant laat zien dan tijdens een gewoon interview van 20 minuten. Er ontstaan mooie en diepere gesprekken en je ziet ook veel gedragingen. Het is een soort kijkje in de leef- en denkwereld van de gast.

De manier waarop Wilfried de Jong naar zijn gasten luistert en vragen stelt is ontzettend fijn. Ik zou zelf wel eens 24 uur met hem opgesloten willen worden. Heerlijk lijkt me dat! Lekker praten met iemand die met aandacht luistert en niet direct een oordeel heeft. Dat vind ik namelijk zo knap aan Wilfried de Jong: hij luistert niet om een oordeel te geven, maar om de ander te begrijpen. Hij probeert het verhaal van de gast beter te begrijpen deze het zelf doet. Het gaat verder dan interviewen. Het is een vorm van empathisch luisteren: de persoon en zijn gevoelens en gedachten werkelijk willen begrijpen, zich verplaatsen in de denkwereld van de gast en door zijn bril naar de wereld durven kijken.

Er is bij Wilfried de Jong geen sprake van een beeld dat hij wil bevestigen of neerzetten. Hij wil de persoon zichzelf laten zijn en is geïnteresseerd wat de drijfveren en de achtergronden van de gast zijn.

Ik ken maar weinig mensen die dat goed kunnen. Veel mensen luisteren volgens mij om antwoord te kunnen geven of om hun eigen mening er tegenover te kunnen zetten. Het is heerlijk overzichtelijk om mensen in hokjes te stoppen of het beeld te bevestigen. Vooral als anderen dit beeld met jou delen: hoe meer mensen het beeld delen, hoe meer het de waarheid wordt. Wilfried de Jong is in staat dit los te laten en werkelijk te luisteren zonder oordeel te geven. Dit betekent niet dat hij het altijd eens is met een gast. Maar zijn basis is stevig genoeg om over te steken en in de denkwereld van de ander te kunnen stappen. Wat voor overwinning moet je dan wel niet op jezelf behaald hebben?

Je staat zo stevig in je schoenen dat je de durf hebt om de ander te leren kennen en zijn denkwereld te verkennen en begrijpen. Dit geeft de mogelijkheid tot het aangaan van relaties die zijn gebaseerd op wederzijds begrip. Dit is weer de basis waarop je elkaar feedback kan geven, kritisch kan zijn en toch elkaar de ruimte kan geven om er te mogen zijn.

Het is een mooie uitdaging om iets van Wilfried de Jong in ons eigen handelen op te nemen. In ons dagelijks werk als lid van een onderwijsteam en in de communicatie met ouders. Dit vergt veel oefening, overwinningen op onszelf. Maar wat zal het een goede basis geven om het beste uit onszelf en de ander te halen.

“Je staat zo stevig in je schoenen dat je de durf hebt om de ander te leren kennen en zijn denkwereld te verkennen en begrijpen.”

Jeroen Goes plaatste een aantal weken geleden op zijn website www.jeroenloopt.nl een gedicht dat het misschien beter samenvat dan ik in een blog kan beschrijven. Het is van de hand van Leo Buscaglia en het heet 'luisteren':

Luisteren

*Als ik je vraag naar mij te luisteren
en jij begint mij adviezen te geven
dan doe je niet wat ik je vraag.*

*Als ik je vraag naar mij te luisteren
en jij begint mij te vertellen waarom ik iets niet zo moet voelen als ik het voel
dan neem je mijn gevoelens niet serieus.*

*Als ik je vraag naar mij te luisteren
en jij denkt dat jij iets moet doen om mijn probleem op te lossen
dan laat je mij in de steek hoe vreemd het ook mag lijken.*

*Misschien is dat de reden waarom voor sommige mensen bidden werkt
omdat God niets terug zegt en hij geen adviezen geeft of probeert om de dingen te regelen.
Hij luistert alleen maar en vertrouwt erop dat je er zelf wel uitkomt.
Dus, alsjeblieft, luister alleen maar naar me en probeer me te begrijpen.
En als je wilt praten wacht dan even en ik beloof je dat ik op mijn beurt naar jou zal luisteren.*

- Leo Buscaglia -